

Til Landbruks- og matdepartementet

Sendes kun som e-post til: postmottak@lmd.dep.no

Guovdageaidnu den 14.3.2019

HØRINGSUTTALELSE FRA DISTRIKT 35 FÁVRROSORDA TIL FORSLAGENE OM ENDRINGENE I REINDRIFTSLOVEN

1. Etablere et lovgrunnlag for obligatorisk individmerking av rein

Reinbeitedistrikt 35 Fávrosorda ber om at det ikke innføres obligatorisk individmerking av rein på nåværende tidspunkt. En utvidet ordning med frivillig merking vil kunne gjøre ordningen bedre kjent, og på sikt skape forståelse og aksept for denne. Det må også kunne tilpasses den tradisjonelle merkingen.

Tradisjonelt øremerke er effektivt og varig. Tradisjonelt øremerke kan gjenkjennes på avstand. Tradisjonelt øremerke er reieneieren individmerking. Endringene som foreslås gir etter vårt skjønn inntrykk av at man kun ønsker å endre de delene som er mest formålstjenlig for staten. Noen av forslagene er av slik art at de rokker ved samiske tradisjoner, som elektronisk ID-merking av rein. Dette vil kunne føre til at reindriftsutøverne slutter med øremerking av rein. Saken er uforståelig også ut i fra at teknologien ikke er kommet så langt at dette vil være mulig. Mange reinbeitedistrikter må omlegge driften sin for å kunne individmerke. Man kan ikke sette plastklips før kalvene oppnår en viss størrelse, vanligvis i september. Men mange merker kalvene allerede i juni og må derfor ha en ekstrarunde i gjerdet med flokken for å individmerke.

RF ID, som omtales i forslaget er enda et godt stykke unna å funke sømløst i praktisk bruk, så her er det noen som vil tjene på videreutvikling og tilpasninger av systemet. Sannsynligvis de samme som har overbevist departementet om at det er lurt å lovfeste individmerking. En lovpålagt tjeneste basert på teknologi som enda ikke er helt klar til bruk blir et ganske kraftig sugerør inn i statskassa, for det utløser en statlig plikt til videreutvikling, noe som vil koste masse penger. Skal man ha RF ID plassert

under skinnet, som f.eks. sånn som med katter og hunder, så må skanneren holdes mot skinnet. Dvs. hver rein må tas fast, noe man ikke behøver i dag under reintelling. Det vil også bli et behov for utbygging av infrastruktur til samtlige gjerdeanlegg med strøm og data. Kort sagt en utrolig dårlig ide å lovfeste et krav om individmerking. Det er dyrt, mindre effektivt og gir ingen bedre kontroll av reintall enn vi har i dag. Og det blir bare en illusjon om kontroll.

Og til sist; det er mulig å bytte plastklips. Øremerke er vanskeligere å bytte ut. Det er ingen vinnere med de her endringsforslagene! Reindriften får ikke noe nytte av dette og det blir ikke enklere for forvaltningen heller. Bare flere muligheter å kriminalisere reieneierne. Vi får også inntrykk av at man ser for seg at klipsene skulle erstatte merking med kniv. Departementet har i sine vurderinger vært inne på om den tradisjonelle merkingen med øresnitt kan sløyfes som unødvendig! Dette er imidlertid noe annet enn det som ble foreslått i stortingsmeldingen.

Vi blir nesten fristet til å tro at det er bransjen som produserer og leverer individmerkeklips som har overbevist departementet om at dette er lurt. Og deres baktanke er at det vil sikre bransjen økonomisk fortjeneste i tiden fremover. Forslaget om individmerking er ikke forenklerende, effektiviserende eller samfunnsøkonomisk gunstig. Vi greier faktisk ikke å se at andre enn id-brikke- leverandørene vil tjene på og ha fordeler av dette forslaget.

2. Opplysningsplikt ift reintall

Reinbeitedistrikt 35 Fávrosorda ser ikke at det er behov for en endring av opplysningsplikten angående enkeltutøveres reintall

Reintallsargumentet innad i distriktet/siidaen er tøvete. Alle vet, nesten på enkeltdyr, hvor mange rein kollegaen har og hvor mange rein det er i distriktet! Og som leder i et reinbeitedistrikt, så vet man godt hva man snakker om. En distriktsleder kan ikke godkjenne reindriftsmeldingen og reintallet for distriktet om det foreligger feil i den. Så da må styret se hvem og hva som er blitt gjort galt ift reintallet og rydde opp i det. Når det gjelder reintall, så har siidaene/distriktene god oversikt over naboenes og medlemmenes reintall. At det er noen som lar flokkene sine vokse av og til, er slik det er, det har uansett ingen hensikt å innføre restriksjoner for alle med mål å ha kontroll på reintallet til enhver tid. Tallene blir uansett avdekket når flokkene telles.

Dette er som at myndighetene skulle hatt innsyn i din bankkonto hver dag, hele året. Hele tiden. Myndighetene kan selvfølgelig finne ut av bevegelsene på kontoen din når de må, men de har verken behov eller lyst til å ha oversikt over den kontoen hele tiden. Det samme bør gjelde reintall. Et annet eksempel er fartsgrenser. Noen bryter de av og til. Skulle vi satt inn hastighetsbegrensninger i alle bilene på grunn av disse få? Og vårt distrikt motsetter at reintall for den enkelte reieneier offentliggjøres. Dette vil ikke være akseptabelt. Reintall skal kune offentliggjøres på distriktsnivå.

3. Endring av formålsparagrafen slik at økologisk bærekraft prioriteres

Reinbeitedistrikt 35 Fávrrsorda mener at det fortsatt må være en likeverdighet mellom økologisk, økonomisk og kulturell bærekraft. Det er særdeles viktig å se disse i sammenheng. Det er viktig å påpeke at reindriften er en urfolksnæring, og at statlige myndigheter dermed har internasjonale forpliktelser ovenfor næringen. Det er kun ved likeverdighet mellom økologisk, økonomisk og kulturell bærekraft at urfolksperspektivet vil kunne ivaretas.

Når det gjelder formålsparagrafen, så har en likevekt mellom økologisk, kulturell og økonomisk bærekraft sørget for at næringen har hatt mulighet til å tilpasse seg situasjonene som til enhver tid har oppstått. Noen ganger må man vektlegge det kulturelle, andre ganger det økonomiske eller det økologiske. Å låse seg til kun økologi, vil ta bort denne tilpasningsdyktigheten.

Vi frykter også at dette kan ta bort grunderviljen og innovasjonslysten i næringen. Man bør ikke prioritere kun økologi fremfor de andre punktene. Reindriften har fra tidenes morgen blitt drevet økologisk, økonomisk og kulturelt bærekraftig. Uten likeverd mellom punktene så hadde ikke reindriften overlevd så lenge som den har gjort. Og som den vil gjøre også i framtiden.

Vår konklusjon er at forslagene til endringene i reindriftsloven framstår som lite gjennomtenkte, og det er vanskelig å se hva slags utfordringer forslagene er tenkt å kunne løse.

Med hilsen

Mikkel Isak J. Eira
distriktsleder for D35 Fávrrsorda